

Otázka: Dědické právo

Předmět: Základy společenských věd

Přidal(a): Deny

Absolutní majetková práva - dědické právo

- = je to soubor právních norem, které upravují přechod majetkových práv a povinností zemřelé osoby (zůstavitele) na jeho právního nástupce (dědice)
- Dědění je jeden ze způsobů nabytí majetku.
- V českém právu je zakotveno v ústavě - Listina práv a svobod - Článek 11 zaručuje možnost dědění.
- Podrobně upraveno hlavně v občanském zákoníku. Dědické právo se zde dále člení do šesti hlav:
 - Hlava I. Nabývání dědictví
 - Hlava II. Dědění ze zákona
 - Hlava III. Dědění ze závěti
 - Hlava IV. Správce dědictví
 - Hlava V. Potvrzení a vypořádání dědiců
 - Hlava VI. Ochrana oprávněného dědice

Pozůstalost = jmění zůstavitele, které po sobě zanechá

Dědictví = část z pozůstalosti, která skutečně přejde na dědice

Odkaz = věc vyjmutá z dědictví, odkázána zůstavitelem jiné osobě, než dědici (Odkazovník)
- není účetníkem dědického řízení.

Př: Zůstavitel má sousedku, která se o něj před smrtí stará a chce ji pro případ své smrti nějakým způsobem odměnit. Ví, že se sousedce vždy líbil jeho obraz a proto se rozhodne ustanovit ji odkazovníkem.

Za odkazovníka lze povolat i právnickou osobu, která má teprve vzniknout. Vzhledem k tomu, že odkazovník není dědicem, není povinen k úhradě zůstavitelových dluhů. Každému z dědiců musí zůstat z hodnoty dědictví alespoň čtvrtina odkazy nezatížená. Nesmí být prokázána účelnost.

Předpoklady k dědění:

- Smrt zůstavitele (úmrtní list) či prohlášení za mrtvého (usnesení soudu)
- Existence dědictví
- Dědická způsobilost - nad 18 let (pod 18 let stanoven opatrovník)
- Dědické tituly

Dědic:

1. fyz. osoba - zemře-li dříve nebo současně tak nedědí, vyjímkou je nenarozené, ale prokázaně počaté

2. práv. osoby - podmínkou, aby se mohla stát dědicem, nesmí zaniknout před smrtí zůstavitele

Odmítnutí dědictví

- odmítnout lze ve lhůtě jednoho měsíce ode dne, kdy byl soudem obeznámen, odmítá dluhy

i dědictví

Zřeknutí se dědického práva

- dědického práva se lze zříci předem, ještě ve chvíli, kdy bude zůstavitel naživu
- dědic se svého práva zříká smlouvou uzavřenou se zůstavitelem
- smlouva musí mít formu veřejné listiny (notář)
- zřeknout se lze dědictví jako celku, případně pokud jde o potomka zůstavitele, může se zříci pouze práva na povinný díl
- pokud se zřekne pouze práva na povinný díl, může ještě dědit

Vzdání se dědictví

- dědic, který dědictví neodmítl, se jej může před soudem v řízení o dědictví vzdát ve prospěch druhého dědice (§ 1490 odst. 1 NOZ)
- oproti tomu odmítnout dědictví nelze ve prospěch jiné konkrétní osoby

Výhrada soupisu dědictví

- jeho cílem je případně omezit rozsah odpovědnosti dědice za dluhy zůstavitele, aniž by dědic přišel o možnost dědictví převzít
- pokud dědic výhradu soupisu **neuplatní**, hradí dluhy zůstavitele **v plném rozsahu**
- pokud soupis **uplatní**, hradí dluhy zůstavitele jen **do výše ceny nabytého dědictví**
- platit právo na výhradu soupisu pozůstalosti může **každý dědic**

Z dědického práva vyloučen - ten, kdo spáchá úmyslný trestný čin proti zůstaviteli, jeho majetku, dětem nebo rodičům, domácí násilí na zůstaviteli, zfalšování závěti...

| Strana 3 | Odkaz:

<https://studijni-svet.cz/absolutni-majetkova-prava-dedicke-pravo-maturitni-otazka-zsv/>

Vydědění - je výslovný projev vůle zůstavitele a musí mít stejné náležitosti jako závěť, týká se pouze neopomenutelných dědiců.

- vyjímečně lze vydědit vnuka i vnučku
- důvod vydědění musí být v listině uveden, listina musí být písemná
- zůstavitel může potomka vydědit z těchto důvodů:
 1. jestliže je v rozporu s dobrými mravy, neposkytl zůstaviteli potřebnou pomoc v nemoci, ve stáří nebo v jiných záležitostech
 2. jestliže o zůstavitele trvale neprojevoval opravdový zájem, který by jako potomek projevovat měl
 3. jestliže byl odsouzen pro úmyslný trestní čin k trestu odnětí svobody v trvání nejméně 1 roku
 4. jestliže trvale vede nezřízený život

Neopomenutelný dědic:

- nesmí se na něj zapomenout
- všichni potomci ze VŠECH manželství, vztahů, známostí, ... stejně
- nezletilý část, kterou stanoví stát
- zletilý - nesmí být tito zkráceni více, než kolik činí polovina jejich dědického podílu ze zákona.
- zákonný dědický podíl - nezletilý (3/4) a zletilý (1/4)

Správce dědictví:

| Strana 4 | Odkaz:

<https://studijni-svet.cz/absolutni-majetkova-prava-dedicke-pravo-maturitni-otazka-zsv/>

- Dříve poručník
- Ten, kdo spravuje majetek po dobu dědického řízení
- Spravuje dědictví dědice mladšího 18 let, nepodílí se na pasivech
- Má hospodařit s dědictvím jako dobrý hospodář a 2x ročně podávat hlášení soudu
- Až se dědic stane sám správcem dědictví, zaplatí předchozímu správci

DĚDICKÉ ŘÍZENÍ:

- Dědické řízení spadá do notářského řízení, notář je přidělen soudem
- Při řízení se dále platí dědická daň a odměna notáři, která vychází z objemu dědictví
- Provádí se znalecký posudek (tabulkový odhad nebo tržní odhad)

DĚDICKÉ TITULY:

Podle současné české právní úpravy jsou dědickými tituly:

- **zákon** - přidělení ze zákona,
- **zavět**- při dědění ze závěti,
- **dědická smlouva**

Navzájem se nevylučují.

1. ZE ZÁKONA

- dědické třídy:

1. děti manžel nebo manželka (vnuci)

- všichni stejným dílem
- nedědí-li některý z potomků, zákonem daný podíl připadá jeho dětem
- 2. pokud nedědí potomci - **manžel, zůstavitelovy rodiče, další osoby** (které se zůstavitelem **sdíleli společnou domácnost po dobu** nejméně **jednoho roku** před smrtí, nebo na něm byli **výživou závislí**)
 - v tomto případě dědí všichni pozůstalí stejným dílem
 - v případě manželky či manžele se však musí jednat o nejméně polovinu pozůstalosti
- 3. **pokud nedědí 2. třída - sourozenci zůstavitele** a opět osoby **žijící se zůstavitelem** nejméně jeden rok před smrtí
 - pokud některý ze sourozenců nedědí, podíl připadá jeho dětem
- 4. nedědí-li nikdo z předešlé třídy - **prarodiče** zůstavitele
 - rozdělí si mezi sebe stejným
- 5. **nemůže-li dědit ani 4. třída - prarodiče** zůstavitele
 - jedna polovina je určena prarodičům zůstavitele ze strany jeho otce, druhá prarodičům ze strany jeho matky
- 6. nejsou-li přítomni dědici páté třídy - **praneteře a prasynovci, tety a strýcové**
 - nemůže-li dědit ani jedno z dětí prarodičů, pozůstalost připadá do rukou jejich dětí - **sestřenice a bratraci**

Pokud nikdo, pak stát - jako tzv. odúmrtí (= jmění zůstavitele, jenž neměl žádné dědice ze zákona ani ze závěti, pozůstalost tedy přechází na stát mimo dědické řízení)

2. ZE ZÁVĚTI

= jednostranné právní jednání fyzické osoby, ve kterém tato osoba (budoucí zůstavitel) ustanoví své dědice, tj. určí osobu nebo osoby, na které má jeho smrtí přejít jeho práva a závazky, sepisuje se tedy, pokud chce zůstavitel vyloučit nebo obměnit způsob dědění ze zákona, má přednost před děděním ze zákona

Musí obsahovat:

| Strana 6 | Odkaz:

<https://studijni-svet.cz/absolutni-majetkova-prava-dedicke-pravo-maturitni-otazka-zsv/>

Písemnost projevu

Jméno a příjmení

Datum narození nebo rodné číslo

Adresu zůstavitele

Co a komu odkazují

Datum a podpis

- V současné době stačí, když je možné z listiny vyčíst **datum**, kdy byla uzavřena a **jasná vůle** zůstavitele.

Typy:

a) Holografní - psána vlastní rukou

b) Alografní - není psána vlastní rukou, musí být přítomni 2 svědci (nedotčení v závěti, nesmí být příbuzní zůstavitele, starší 18 let, způsobilí k právním úkonům), předčítatel a pisatel

c) Notářský zápis - psán zapisovatelkou, spravován notářem, uložen v centrálním registru závětí, notářský zápis si může uložit i osoba mladší 18 let (např.: celebrity, sportovci,...)

Podmíněné dědění:

- zůstavitel má možnost v závěti uvést podmínku, za které bude dědic dědit

- př.: úspěšně absolvované studium, oprava zůstavitelova domu, péče o domácího mazlíčka apod.

- v případě, že jako dědic tuto podmínku nesplníte, ztrácíte na dědictví nárok.

3. DĚDICKÁ SMLOUVA

= nejsilnější dědický titul, smlouva mezi zůstavitelem a dědicem

- kdo chce uzavřít dědickou smlouvu, musí mít nejen pořizovací způsobilost, ale i způsobilost smluvně se zavázat

- dědickou smlouvou lze povolat jak dědice, tak odkazovníka

- dědická smlouva musí být uzavřena ve formě veřejné listiny (Nebude-li sepsána ve formě

veřejné listiny, bude se na ni nahlížet jako na závěť)
- dědickou smlouvu nelze jednostranně zrušit, což dává předpokládaným dědicům vyšší jistotu, že se skutečně jednou stanou vlastníky